

Zacílená investice do vzdělání se vrátí třikrát až čtyřikrát, tvrdí analytici. Lidé už do sbírky pro nejchudší děti přispěli přes šest milionů

17.10.2023 - | Člověk v tísni

„I když velké úsilí napínáme na Ukrajinu a do dalších zemí postižených válkou či chudobou, rozhodně nezapomínáme ani na pomoc doma. Ba právě naopak. Já osobně považuji za jednu z nejdůležitějších věcí, které v Česku děláme, pomoc dětem ze sociálně slabých či nefunkčních rodin. V uplynulém školním roce jsme jich podpořili 2 769,“ říká ředitel Člověka v tísni Šimon Pánek.

Za každou korunu tři až čtyři zpět

„Člověk v tísni dlouhodobě pomáhá dětem, především těm sociálně znevýhodněným, naplnit vzdělávací potenciál. To považujeme za klíčové, jelikož naše i další výzkumy ukazují, že šance na kvalitní vzdělání nemají v České republice všechny děti stejné,“ potvrzuje teoretické závěry šetření Václav Korbela z výzkumné agentury PAQ Research, kde se zaměřuje na ekonomické analýzy a problémy spojené se vzděláváním.

Programy Člověka v tísni míří na dva kritické milníky ve vzdělávací dráze dětí, které se podle Korbela ukazují ve světě i u nás jako příležitosti s nejvyšší návratností. *„Zaprvé, pomáhají v předškolním věku, aby děti nezačaly povinnou školní docházku s velkými nedostatky, které je obtížné ve škole dohánět. Druhou oblastí je podpora, typicky skrze doučování, na konci základní a během střední školy. Pokud se dětem podaří dostat na střední školu, a tu dokončit, daří se jim daleko lépe uplatnit v životě,“* vysvětluje Korbela.

Podle výpočtů PAQ Research český stát za každou investovanou korunu do programů včasné péče dostane 3 až 4 koruny zpět. *„Pokud pomůžeme tisíci žákům dokončit střední školu, ti skrze lepší uplatnění v průběhu života odvedou do státního rozpočtu o 2,5 miliardy korun více, než pokud by se jim dokončit střední školu nepodařilo,“* upřesňuje Korbela.

Vysokou návratnost dobře zacílených programů potvrzuje i studie think-tanku IDEA při CERGE-EI Národohospodářského ústavu Akademie věd ČR. Podle propočtů ekonomů by to Česku v dlouhodobém horizontu přineslo nejméně 18 miliard ročně na dodatečném přírůstku HDP. *„Naše projekce ukazují, že i relativně malá snížení výskytu nedostatečně gramotných žáků mohou mít díky pozitivnímu dopadu na produktivitu budoucí pracovní síly nezanedbatelné dopady na dlouhodobý hospodářský růst země. I nízký roční výnos 18 mld. Kč HDP nejméně ambiciózního 1. scénáře mírného posunu představuje více než dvakrát vyšší částku, než jsou výdaje státu na pasivní politiku zaměstnanosti,“* uvádí Jana Krajčová a Daniel Münich ve studii *„Vysoké náklady nízkého vzdělání v České republice“*.

Unikátní vzdělávací mix

Člověk v tísni vytvořil na základě dvacetileté práce v mnoha lokalitách Česka unikátní vzdělávací mix, který děti podporuje od přípravy na mateřskou školu až k nastartování profesní kariéry.

V nejchudších regionech ČR provozuje předškolní kluby či pracuje s dětmi v rodinách a pomáhá tak srovnat jejich rozdíly ještě před nástupem do mateřské a na základní školu. Děti doučuje, motivuje,

podporuje prostřednictvím zpětného stipendia, poskytuje jim volnočasové aktivity v rámci nízkoprahových klubů, pomáhá jim s výběrem střední školy, s přípravou na přijímačky a posléze volbou zaměstnání, spolupracuje s rodinami, se školami i zřizovateli a dlouhodobě usiluje o celkové zlepšení vzdělávacího systému.

V minulém školním roce organizace podpořila 2769 znevýhodněných dětí a mladých lidí, kteří často vyrůstají v nepodnětném prostředí ve vyloučených lokalitách a chybí jim dostatečná podpora od rodičů. Díky 120 pracovníkům a více než 360 dobrovolníkům v sedmi krajích pomohla:

- 1008 dětem s přípravou do školy, s reparátem nebo přijímačkami (třeba Kryšpína doučujeme angličtinu, kterou jeho maminka, samoživitelka s dluhy z předchozích manželství, neumí. Za jediný rok si rozšířil slovní zásobu, dobře vyslovuje a z hrozící čtyřky to na konci páté třídy vytáhl na dvojku).
- 489 mladým lidem s výběrem oboru a studiem na střední škole. Drtivá většina z nich se nakonec na školu dostala nebo má náhradní plán, aby neskončili jen se základním vzděláním (například Markovi, kterému zemřeli oba rodiče. Na konci deváté třídy mu hrozilo propadnutí a nyní studuje na střední škole).
- přes 160 studentů, kteří se přes složité rodinné situace rozhodli pokračovat ve studiu na střední nebo vysoké škole, jsme podpořili finančně tzv. retrostipendii (například Hance, která se nespokojila s výučním listem a letos ji čeká maturita v oboru farmaceutický chemik, odkud chce pokračovat na vysokou školu).
- 327 kluků a holek navštěvovalo předškolní kluby, určené dětem, které vyrůstají v chudinských čtvrtích, ubytovnách, azylových domech a na jiných "špatných adresách", jejichž rodiče mají velmi často nízké nebo neukončené základní vzdělání (například Honzík, kterého vychovává babička, protože jeho maminka je ve výkonu trestu. Počítat se naučil sám ještě před nástupem do školy).
- 909 dětí využilo zázemí v některém z osmi nízkoprahových klubů, které se nachází v blízkosti vyloučených lokalit.
- 291 rodičů získalo podporu při zápisu dětí do škol a zúčastnilo se vzdělávacích seminářů.
- 61 mladých lidí s rizikovými projevy chování nebo těch, kteří opouští ústavní výchovné zařízení, získalo podporu v resocializačním programu.
- 521 vyučujících se zúčastnilo vzdělávacích kurzů nebo webinářů.
- 203 počítačů bylo zapůjčeno do rodin spolu se zajištěním 31 připojení.
- Učitelé, studenti pedagogiky a dobrovolníci dostávají průběžně metodickou podporu.

Více o podpořených dětech a sbírce si přečtete na našem webu Lepší škola pro všechny. O přístupu k podpoře znevýhodněných dětí pak zde v rozcestníku webu Člověka v tísni.

<https://www.clovekvtisni.cz/zacilena-investice-do-vzdelani-se-vrati-trikrat-az-ctyrikrat-tvrdi-analytici-ide-uz-do-sbirky-pro-nejchudsi-deti-prispeli-pres-sest-milionu-10781gp>